

Preparing for Shabbat

Shemot 16; 4-5

G-d said to Moshe, 'behold, I will rain down bread to them from the heavens, and the people will go out and gather it every day in order that I may test them, whether they will follow my Torah or not.

And it was on the sixth day that they prepared that which they brought, and it was double what they had gathered on every other day.

שמות פרק טז

(ד) ויאמר ידוד אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתך אם לא:
(ה) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום:

Talmud Bavli Shabbat 117b

Rav Chisda said; A person must always rise early to prepare for Shabbat as the verse states "On the sixth day they prepared what they had gathered", [which means] immediately.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף ק"ז:

אמר רב חסדא: לעולם ישכים אדם להוצאת שבת, שנאמר +שמות טז+ והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו - לאלתר.

Rashi ibid.

Always rise early - on Erev Shabbat to exert effort and prepare the things needed for Shabbat

And prepare what they had gathered, immediately - When they brought it. [The words] prepare and gather mean at the earliest opportunity, as it states "They gathered it every morning" (the Hebrew repetition of Boker implies early in the morning)

רש"י מסכת שבת דף ק"ז:

ישכים אדם - בערב שבת לטרוח ולזמן הוצאת שבת.
והכינו את אשר יביאו לאלתר - בשעת הבאה, הכנה והבאה בהשכמה היא, דכתיב וילקטו אותו בבקר בבקר (שמות טז).

Talmud Bavli Kiddushin 41a

Mishna: A man may marry, himself or through a *shaliach* (messenger). A woman may get married, herself or through a *shaliach*.

Gemara: Once the Mishna has permitted a *shaliach*, why does it have to teach about the person themselves? Rav Yosef said, 'It is a Mitzvah to do it oneself, more than through a *shaliach*, for Rav Safra would roast the meat and Rava would salt the fish'.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מא.

מתני': האיש מקדש בו ובשלוחו. האשה מתקדשת בה ובשלוחה.
גמרא: השתא בשלוחו מקדש, בו מיבעיא? אמר רב יוסף: מצוה בו יותר מבשלוחו; כי הא דרב ספרא מחרין רישא, רבא מלח שיבוטא.

Rashi ibid

A Mitzvah to do it oneself more than through a shaliach - Because when a person is involved themselves with performing Mitzvot they receive greater reward.
Roast the meat - In honour of Shabbat.

רש"י מסכת קידושין דף מא.

מצוה בו יותר מבשלוחו - דכי עסיק גופו במצות מקבל שכר טפי.
מחרין רישא - לכבוד שבת.

Getting Up Early to Prepare for Shabbat**Shulchan Aruch Orech Chaim 250; 1**

A person should get up early in the morning on Friday to prepare the things they need for Shabbat. And even if a person has many servants to wait on them, they should nevertheless try to prepare something themselves for Shabbat, in order to honour Shabbat. Rav Chisda would finely chop the vegetables, Rabba and Rav Yosef would cut wood, Rav Zeira would kindle the fire and Rav Nachman would prepare the house and change the dishes from weekday ones to Shabbat ones.

Everyone else should learn from these [Rabbis], and not say 'I don't want to minimize my honour [with menial tasks]'. Rather honouring Shabbat is honour. *Rama One should sharpen the knife on Erev Shabbat, because this is also part of Kavod Shabbat, to prepare to eat.*

Mishna Brura 250; 1

Get up early in the morning etc. ...

Meaning immediately after saying the Shema and davening. However if a person is accustomed to learn after davening for a set amount of time, or if they learn with a group of people, he should not stop doing so [to prepare for Shabbat]. This is in accordance with the end of Siman 251 which states: 'And if the local custom is to sell things in the morning and there won't be anything left to buy after learning, a person should only have a regular learning session after they have made their

purchases. If the sales are usually early in the morning before the time of davening, and if a person waits until after davening there won't be anything left to buy, they should first make their purchases and then daven afterwards. However they must be careful to read the Shema beforehand since it will already be the time of reading the Shema. This is not included in the statement that it is forbidden to do things for yourself before you pray, since this is considered doing things for G-d.'

Magen Avraham 250; 1

Get up early in the morning - It is better to do the shopping on Friday than on Thursday. On everything that a person buys they should say 'This is for *kavod Shabbat*'

שולחן ערוך אורח חיים סימן רנ סעיף א
 ישכים בבוקר ביום ששי להכין צרכי שבת, ואפילו יש לו כמה עבדים לשמשו ישתדל להכין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו, כי רב חסדא היה מחתך הירק דק דק; ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים; ור"ז היה מדליק האש; ורב נחמן היה מתקן הבית ומכניס כלים הצריכים לשבת ומפנה כלי החול; ומהם ילמד כל אדם, ולא יאמר: לא אפגום כבודי, כי זה הוא כבודו שמכבד השבת. הגה: ויש להשחזי הסכין בערב שבת, כי זהו מכבוד השבת שמכין עצמו לאכילה (כל בו וב"י בשם ספר ח"י עולם).

משנה ברורה סימן רנ ס"ק א
 ישכים בבקר וכו' - ... והיינו מיד אחר ק"ש ותפלה אך אם הוא רגיל ללמוד אחר התפלה איזה שעור קצוב או שלומד עם רבים אל יבטלנו וכמש"כ בסוף סימן רנ"א ואם דרך המקום ההוא למכור בבקר ולא ימצא לקנות אחר למודו לא יקבע למודו אלא אחר הקניה ואם רגילין למכור בבוקר השכם קודם התפלה ולא ימצא לקנות אחר התפלה יקנה ואח"כ יתפלל אך יראה לקרות ק"ש מקודם כיון שכבר הגיע זמנה ואין זה בכלל מה שאמרו אסור לעשות חפציו קודם שיתפלל שזו חפצי שמים היא:

מגן אברהם אורח חיים סימן רנ ס"ק א
 א ישכים בבקר - ויותר טוב לקנות ביום ו' מביום ה' ויאמר על כל דבר שקונה זהו לכבוד שבת.

Sharei Teshuva Orach Chaim 250; 1

Get up early... - If it is something that you won't find on Friday, and it is something that you need for *Oneg Shabbat* it is preferable to purchase it on Thursday rather than not perform the Mitzvah at all. For example meat, in a place where it is impossible to find meat on a Friday, or any similar case.

שערי תשובה אורח חיים סימן רנ ס"ק א

ישכים - עבה"ט וכת' בר"י שאם הוא דבר שאולי לא ימצא ביום ו' והדבר לצורך עונג שבת יותר טוב לקנותו ביום ה' מלבטל המצוה כמו הבשר במקום שאפשר שלא יהיה ביום ו' וכיוצא ע"ש:

Magen Avraham Orach Chaim**251; 6**

In his Torah learning... Therefore the Yeshiva of Konstantina does not meet on Erev Shabbat. If a person is accustomed to learn something for a set time, or if they are learning with others they should not give up their learning time. Yeshiva learning is considered learning that is not for a set time, since it involves *pilpul* (didactics), unless they are just

learning Rashi on the Parsha which is permitted. If a person will not be able to find food to buy afterwards, they should not set a time for learning in the morning. If they won't be able to find things after davening, they should first make their purchases and then daven, since one is a Mitzvah that will pass if not done straight away, and is also from the Torah, provided that the person reads the Shema at the correct time. If the congregation are praying a person should not separate from the others. If a person made their purchases on Thursday, then they can have their regular learning on Friday.

מגן אברהם אורח חיים סימן רנא ס"ק ו

בלימודו בע"ש - לכן אין קובעין ישיבה בקונסטנטינא בע"ש (כ"ה) ובסדה"י כתוב אם רגיל ללמוד דבר שיש לו קצבה או שלומד עם רבים אל יבטלנו ולימוד הישיבה מקרי דבר שאין לו קצבה שרגילין לפלפל אם לא פירש"י על הסדרא שרי ואם לא ימצא אח"כ לקנות אזי לא יקבע הלימוד בבקר ואם לא ימצא לקנות אחר התפלה אזי יקנה ואח"כ יתפלל שזו מצוה עוברת וגם היא דאורייתא ובלבד שיקרא ק"ש קודם, ואם הציבור מתפללין לא יפרוש מהם ואם הכין ביום ה' יוכל ללמוד כדרכו ע"כ:

Washing before Shabbat**Shulchan Aruch (OC) 260; 1**

It is a Mitzvah to wash one's whole body, or at least one's face, hands and feet, in hot water on Erev Shabbat. It is also a Mitzvah to wash one's hair and to cut one's fingernails on Erev Shabbat. And if one's hair was long it is a Mitzvah to cut it. When cutting fingernails one shouldn't cut them in consecutive order. One should begin on the left hand with the ring finger, and on the right hand with the index finger. The mnemonic is 42531 (dabahaga) on the left hand, and 24135 (badagah) on the right.

שו"ע או"ח סימן רס סעיף א

מצוה לרחוץ הגה: כל גופו. ואם א"א לו, ירחוץ (טור) פניו ידיו ורגליו בחמין בע"ש; ומצוה לחוץ הראש ולגלח הצפרנים בע"ש. הגה: ואם היו שערות ראשו גדולות, מצוה לגלחן (א"ז פ' אלו מגלחין). וכשנוטל צפרניו לא יטול אותן כסדרן. ויתחיל בשמאל, בקמיצה; ובימין, באצבע. וסימן לזה: דבהג"א, בשמאל; ובדאג"ה, בימין (אבודרהם וספר המוסר).

Mishna Brura 260; 1

It is a Mitzvah... because of honouring Shabbat. Nevertheless this is not a total obligation, and one who fulfills it is rewarded, but one who doesn't fulfill it is not punished. One has to be very careful not to break Shabbat while observing the Mitzvah of washing. Unfortunately many people stumble on this [particularly] in the winter when the days are short, when they wait almost until it is dark. Even if they finish the actual washing before Shabbat begins, there is a danger of transgressing the prohibition of combing their hair afterwards, which is a Torah prohibition.

משנה ברורה סימן ר"ס

מצוה וכו'—מפני כבוד השבת ומ"מ אין זה חובה גמורה והמקיימה מקבל עליה שכר ושאינו מקיימה אינו נענש עליה. ומאד יש לזהר שלא יבוא ע"י מצות הרחיצה לחשש חילול שבת ובעו"ה הרבה נכשלין בזה בימי החורף כשהימים קצרים שיושבין כמעט עד שחשיכה ואף אם גמר את עצם הרחיצה בהיתר ג"כ מזדמן איסור לידו שפעמים הוא סורק את ראשו בסוף שהיא מלאכה דאורייתא בשבת.

Cutting Fingernails**Mishna Brura 260; 6**

The Talmud (Nida 17a) states that someone who burns their fingernail clippings is a *chasid*, someone who buries them is a *tzadik* and someone who throws them on the ground is wicked, lest a pregnant woman walks over them and this causes her to miscarry.

משנה ברורה סימן ר"ס

איאת בגמרא השורף צפרנים חסיד קוברן צדיק זורקן רשע שמא תעבור עליהן אשה מעוברת ותפיל.

Mishna Brura 260; 8

A person should not cut them in consecutive order... Tashbetz writes that the *Maharam* was not particular about this, and neither was the *AriZal*. Nevertheless one should try *lechatchila* to be careful about it.

מ"ב סימן רס ס"ק ח

לא יטול וכו'—בתשב"ץ כתוב שמהר"ם לא דקדק בזה וכ"כ על האר"י מ"מ יש לזהר לכתחילה [מ"א]:

Tosefot Nida (17a) s.v.**'One who burns them is a chasid'**

Since there is no chance that they can be uncovered. The *Aruch* explains that burning fingernails causes damage to a person, and similarly burning anything that comes from a person ... therefore one who burns them is a *chasid* because they are stringent even though it causes them damage.

תוס' מסכת נדה דף יז. ד"ה שורפן חסיד

שורפן חסיד. דליכא למיחש שמא יתגלו ובערוך [ערך שלש] פירש ששרפת צפורן מזקת לאדם וכן כל דבר הבא מן האדם ... ולכך הוא חסיד שמחמיר לשורפן אע"ג שמזיק לו:

Laundry on Erev Shabbat**Talmud Bavli Bava Kama 82a**

Ezra made ten decrees; that we should read the Torah at Mincha on Shabbat; and on Mondays and Thursdays; that Beit Din should judge on Mondays and Thursdays; that we should wash our clothes on Thursdays; ... that we should wash our clothes on Thursdays - because of *kavod Shabbat*.

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף פב.
עשרה תקנות תיקן עזרא: שקורין במנחה בשבת, וקורין בשני ובחמישי, ודין בשני ובחמישי, ומכבסים בחמישי בשבת, ... ושיהו מכבסין בחמישי בשבת - משום כבוד שבת.

Rosh; Bava Kama 82a

... that we should wash our clothes on Thursdays, because of *kavod Shabbat*, to be able to wear clean clothes (on Shabbat) and on Erev Shabbat there won't be time to do laundry.

רא"ש מסכת בבא קמא פרק ז סימן יט
ושיהו מכבסים בחמישי בשבת מפני כבוד שבת ללבוש לבנים ובע"ש אין פנאי לכבס.

Rambam Mishne Torah Hilchot Shabbat 30; 3

One of the laws of *kavod Shabbat* is that we should wear clean clothes, and that our Shabbat clothes should not be like our weekday clothes. If a person doesn't have a change of clothes they should lengthen their jacket in order that their clothes should appear different. Ezra decreed that the people should wash their clothes on Thursday because of *kavod Shabbat*.

רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה ג
ומכבוד השבת שילבש כסות נקיה, ולא יהיה מלבוש החול כמלבוש השבת, ואם אין לו להחליף משלשל טליתו כדי שלא יהא מלבושו כמלבוש החול, ועזרא תיקן שיהו העם מכבסים בחמישי מפני כבוד השבת.

Shulchan Aruch 242; 1

One of Ezra's decrees was that we should wash our clothes on Thursday, because of *kavod Shabbat*.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רמב
מתקנת עזרא שיהיו מכבסים בגדים בחמישי בשבת, מפני כבוד השבת.

Magen Avraham 242; 3

Kavod Shabbat - in other words that we should not do laundry on Erev Shabbat in order that we will be free to do things for *Kavod Shabbat*.

מגן אברהם סימן רמב ס"ק ג
כבוד השבת - כל' שלא יכבסו בע"ש שיהיו פנוים לכבוד שבת:

Mishna Brura 242; 5

Because etc. - in order that our clothes should be clean for Shabbat. However we don't launder on Erev Shabbat so that we should have time to involve ourselves with everything we need for Shabbat. Therefore a person must be careful not to wear the same clothes for several Shabbatot, in order not to transgress Ezra's decree.

משנה ברורה סימן רמב ס"ק ה
(ה) מפני וכו' - היינו כדי שיהיו לבנים לשבת אבל לא בע"ש כדי שיהיו פנוים להתעסק בצרכי שבת ולפ"ז צריך לזהר שלא לילך בחלוק אחד כמה שבתות כדי שלא לעבור על תקנות עזרא: